

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2023 M. KOVO 1 D.–2023 M. KOVO 31 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
5. RINKIMAI, REFERENDUMAI IR POLITINIŲ PARTIJŲ VEIKLA.....	4
<i>Dėl rinkimų biuletenių perskaičiavimo pagrindų.....</i>	<i>4</i>
<i>Dėl kandidatui teismo nuosprendžiu pritaikytos baudžiamojo poveikio priemonės – teisės dirbti tam tikrą darbą ar užsiimti tam tikra veikla atėmimo – aiškinimo, ribojant jo pasyviąją rinkimų teisę</i>	<i>4</i>
<i>Dėl papildomos galimybės balsuoti už kandidatą pakartotiniame balsavime sudarymo, teismui kandidato pašalinimą iš pakartotinio balsavimo pripažinus nepagrįstu</i>	<i>5</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	6
<i>Dėl kompetentingų institucijų pareigos vertinti prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, atsižvelgiant į aplinkybes, kurios galiojo prašymo pateikimo metu.....</i>	<i>6</i>
<i>Dėl lietuvių kilmės pažymėjimų siekiančių gauti užsieniečių teisės gyventi Lietuvos Respublikoje</i>	<i>7</i>
9. PRIEGLOBSTIS.....	8
<i>Dėl religijos pakeitimo įrodymų vertinimo, sprendžiant užsieniečio prašymą suteikti prieglobstį</i>	<i>8</i>
12. MOKESČIAI, ĮMOKOS IR KITI PRIVALOMIEJI MOKĖJIMAI.....	9
<i>Dėl mokesčio skirtumo (permokos) deklaravimo ir tarpusavio įsipareigojimų suderinimo pripažinimo veiksmais, liudijančiais mokesčių mokėtojo siekį susigrąžinti (įskaityti) šį skirtumą (permoką)</i>	<i>9</i>
<i>Dėl senaties termino iki 2019 m. gruodžio 31 d. susidariusiam mokesčio skirtumui (permokai) grąžinti, kai prašymas mokesčių administratoriui pateikiamas po šios datos</i>	<i>9</i>
16. TERITORIJŲ PLANAVIMAS	11
<i>Dėl pareigos atlikti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūras iki detaliojo plano, numatančio šią veiklą, patvirtinimo.....</i>	<i>11</i>
<i>Dėl planavimo sąlygų galiojimo pasibaigimo ir naujų sąlygų išdavimo reikšmės sprendžiant dėl būtinybės atlikti pakartotinį strateginį pasekmių aplinkai vertinimą dėl rengiamo detaliojo plano</i>	<i>11</i>
19. REGISTRAI	12
<i>Dėl teisės vieno sutuoktinio prašymu panaikinti kito sutuoktinio gyvenamosios vietos deklaravimo duomenis</i>	<i>12</i>
20. CIVILINĖ ATSAKOMYBĖ UŽ ŽALĄ, ATsirADUSIĄ DĖL VALDŽIOS INSTITUCIJŲ NETEISĖTŲ VEIKSMŲ	13
<i>Dėl teisės į tinkamas kalinimo sąlygas vertinimo, kai nacionaliniai teisės aktai nereglamentavo vienam asmeniui turinčio tekti minimalaus gyvenamojo ploto normas Laisvės atėmimo vietų ligoninėje</i>	<i>13</i>
21. VALSTYBĖS TARNAUTOJO STATUSO ĮGIJIMAS, PASIKEITIMAS, PRARADIMAS IR ATSAKOMYBĖ.....	14
<i>Dėl jungimosi prie duomenų bazių su tarnyba susijusiais tikslais.....</i>	<i>14</i>
22. KITI SU VALSTYBĖS TARNYBA SUSIJĘ KLAUSIMAI.....	14
<i>Dėl statutinio pareigūno tarnybos rotuojamose pareigose pratęsimo laikotarpio</i>	<i>15</i>
29. NACIONALINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS IR UŽSIENIO INSTITUCIJŲ FINANSINĖ PARAMA	15
<i>Dėl kvietime teikti paraiškas nurodytos fondo lėšų sumos sumažinimo.....</i>	<i>15</i>
<i>Dėl „įprastų rinkos sąlygų“ vertinimo įsigyjant patentinės paraiškos licenciją.....</i>	<i>16</i>
34. TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖ	17
<i>Dėl informacijos, kuria skatinama įsigyti įrenginį, skirtą vartoti tabako gaminius, traktavimo kaip paslėptos tabako gaminių reklamos</i>	<i>17</i>
<i>Dėl nealkoholinio alaus reklamos</i>	<i>18</i>
41. KITI GINČAI VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE	19
<i>Dėl higienos normos, susijusios su apšvietimo reikalavimais, aiškinimo</i>	<i>19</i>

II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	20
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS	20
<i>Dėl teisės skųsti už neskelbtinos informacijos kontrolę atsakingos institucijos atsakymą</i>	<i>20</i>
<i>Dėl Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos statuso</i>	<i>21</i>
<i>Dėl teisės teikti skundą iš naujo, neįsiteisėjus nutarčiai, kuria skundas laikytas nepaduotu.....</i>	<i>21</i>
49. REIKALAVIMO UŽTIKRINIMO PRIEMONIŲ TAIKYMAS.....	22
<i>Dėl reikalavimo užtikrinimo priemonės – nutraukti užsieniečio išsiuntimo į kilmės valstybę veiksmus – taikymo nesant išnagrinėtam užsieniečio prieglobsčio prašymui.....</i>	<i>22</i>

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
BK	Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas
BPK	Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksas
EŽTT	Europos Žmogaus Teisių Teismas
EŽTK	Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
PVM	pridėtinės vertės mokestis
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
VĮ	valstybės įmonė
VŠĮ	Viešoji įstaiga

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

5. Rinkimai, referendumai ir politinių partijų veikla

5.3. Savivaldybių tarybų rinkimai

5.3.1. Savivaldybės tarybos narių rinkimas

Dėl rinkimų biuletenių perskaičiavimo pagrindų

Pareiškėjas politinė partija Demokratų sąjunga „Vardan Lietuvos“ kreipėsi į LVAT su skundu, kuriuo prašė panaikinti Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) sprendimą dėl Trakų rajono savivaldybės rinkimų rezultatų patvirtinimo bei pakartotinio balsavimo 2023 m. kovo 5 d. savivaldybių tarybų ir merų rinkimuose Trakų rajono savivaldybėje paskelbimo bei įpareigoti VRK perskaičiuoti dalį ar visus Trakų rajono savivaldybės rinkimų apygardos rinkimų biuletenius ir (ar) rinkimų dokumentus.

LVAT pažymėjo, jog sistemiškai aiškinant Rinkimų kodekso 188 straipsnio 4 dalies¹ ir 190 straipsnio 1 dalies² nuostatas darytina išvada, kad dalies ar visų apylinkės rinkimų komisijos pateiktų rinkimų biuletenių perskaičiavimas paprastai sietinas su nustatytais balsų skaičiavimo ir rezultatų nustatymo tvarkos pažeidimais. Tačiau Trakų rajono apygardos rinkimų komisijai pateiktame skunde pareiškėjas nenurodė argumentų dėl pažeidimų skaičiuojant balsus ir nustatant jų skaičiavimo rezultatus, t. y. nenurodė, kokie tai buvo pažeidimai ir kokią įtaką jie galėjo turėti rinkimų rezultatams. Pareiškėjas savo skunde rėmėsi prielaidomis: „itin mažas skirtumas ir leidžia daryti prielaidą, kad rinkėjų balsai Trakų rajono savivaldybėje galėjo būti suskaičiuoti netiksliai“; „aplinkybė, galėjusi daryti įtakos rezultatams, galėjo būti didelis komisijos narių nuovargis“; „lemiamą įtaką galutiniam rezultatui turėjo didžiausių apylinkių skaičiavimo rezultatai, kur tikėtina galėjo pasitaikyti žmogiškųjų balsų skaičiavimo klaidų ir netikslumų“, nenurodė, kuo grindžiamos jo abejonės dėl rinkimų rezultatų skaičiavimo skaidrumo, rėmėsi kitų savivaldybių pavyzdžiais, nenurodė, ar buvo užfiksuoti kokie nors pažeidimai skaičiuojant ir pateikiant rinkėjų balsus, kurie galėjo turėti įtakos rinkimų rezultatui ar kelti abejonių dėl rinkimų skaidrumo. Todėl LVAT darė išvadą, kad nagrinėjamoje byloje nebuvo nustatyta aplinkybių, susijusių su Rinkimų kodekse nustatytos balsų skaičiavimo ir rezultatų nustatymo tvarkos pažeidimu, taip pat nebuvo kitų teisinių pagrindų, kuriais remiantis Trakų rajono apygardos rinkimų komisija ar VRK privalėjo perskaičiuoti visus Trakų rajono savivaldybės rinkimų apygardos rinkėjų balsus.

LVAT atmetė pareiškėjo skundą.

2023 m. kovo 16 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. R-24-525/2023

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00030-2023-8

Procesinio sprendimo kategorijos: 5.3.1; 5.7

[Prieiga internete](#)

5.3.2. Savivaldybės mero rinkimas

Dėl kandidatui teismo nuosprendžiu pritaikytos baudžiamojo poveikio priemonės – teisės dirbti tam tikrą darbą ar užsiimti tam tikrą veiklą atėmimo – aiškinimo, ribojant jo pasyviąją rinkimų teisę

Pareiškėjas kreipėsi į LVAT su skundu, prašydamas pripažinti neteisėtu ir negaliojančiu Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) sprendimą, kuriuo nuspręsta panaikinti pareiškėjo

¹ Skunde dėl balsų skaičiavimo rezultatų ar rinkimų rezultatų turi būti nurodyta rinkimų komisija, kuriai yra teikiamas skundas, asmeniui žinomos aplinkybės, susijusios su šiame kodekse nustatytos balsų skaičiavimo ir rezultatų nustatymo tvarkos pažeidimu, ir asmens prašymas. Skunde asmuo taip pat turi nurodyti savo vardą, pavardę (pavadinimą), gyvenamosios vietos (buveinės) adresą ir duomenis ryšiams palaikyti. Skundas turi būti pasirašytas.

² Apygardos, savivaldybės rinkimų komisija, nagrinėdama skundą dėl balsų skaičiavimo rezultatų ar rinkimų rezultatų, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 šios komisijos narių, turi teisę perskaičiuoti dalį ar visus apylinkės rinkimų komisijos pateiktus rinkimų biuletenius ir (ar) rinkimų dokumentus. Tuo tikslu apygardos, savivaldybės rinkimų komisija turi teisę pasitelkti apylinkės rinkimų komisijų narius. Apygardos, savivaldybės rinkimų komisija, nustatiusi balsų skaičiavimo protokole aritmetinę klaidą, neteisingai suskaičiuotus rinkimų biuletenius, surašo papildomą rinkimų apylinkės rinkėjų balsų skaičiavimo protokolą ir prideda jį prie tos rinkimų apylinkės rinkėjų balsų skaičiavimo protokolo.

registravimą, ir įpareigoti VRK atstatyti pareiškėjo registravimą kandidatą į Anykščių rajono savivaldybės merus ir savivaldybės tarybos narius.

Byloje nustatyta, kad ginčytą sprendimą VRK priėmė vykdydama įsiteisėjusį Panevėžio apygardos teismo 2023 m. vasario 2 d. nuosprendį baudžiamojoje byloje Nr. 1A-2-531/2023, kuriuo pareiškėjui pritaikyta baudžiamojo poveikio priemonė – teisės dirbti tam tikrą darbą ar užsiimti tam tikra veikla atėmimas, atimant teisę dirbti valstybės tarnyboje 4 metams, taip pat atsižvelgdama į VRK prašymu pateiktą Panevėžio apygardos teismo teisėjo raštą.

LVAT atkreipė dėmesį, kad Panevėžio apygardos teismo 2023 m. vasario 2 d. nuosprendžio baudžiamojoje byloje Nr. 1A-2-531/2023 rezoliucinėje dalyje yra minima „valstybės tarnyba“, o motyvuojamoje dalyje – „valstybės tarnautojas (valstybės politikas)“. Teisėjų kolegijos vertinimu, minėtu nuosprendžiu pareiškėjui taikytas apribojimas – teisės dirbti valstybės tarnyboje 4 metams atėmimas – nebuvo aiškus ir negalėjo būti vienareikšmiškai suprantamas kaip apribojantis pareiškėjo teisę būti kandidatą į savivaldybės tarybos narius ar eiti savivaldybės tarybos nario ar mero pareigas. Todėl norėdama priimti administracinį sprendimą, panaikinantį kandidatą į savivaldybės tarybos narius ir merus registraciją dėl minėtu Panevėžio apygardos teismo nuosprendžiu pareiškėjui pritaikytos baudžiamojo poveikio priemonės, VRK tokį sprendimą turėjo motyvuoti pagal BPK 361 straipsnį pateiktu teismo procesiniu sprendimu dėl nuosprendžio vykdymo metu kylančių abejonių ir neaiškumų ar pagal BPK 362 straipsnį priimtu teismo procesiniu sprendimu dėl su nuosprendžio vykdymu susijusių klausimų išsprendimo, kuriame būtų išaiškinta, kokie apribojimai taikomi pagal pareiškėjui taikomą baudžiamojo poveikio priemonę, ir pašalintos visos dėl šios poveikio priemonės taikymo ir aiškinimo kylančios abejonės. Šiuo aspektu LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad byloje pateiktas Panevėžio apygardos teismo teisėjo (vieno iš nuosprendį priėmusio teisėjų kolegijos narių) raštas, kuriuo paaiškinta, kuo vadovavosi Panevėžio apygardos teismas, spręsdamas baudžiamojo poveikio priemonės skyrimo klausimą, nėra tolygus pagal BPK 361 straipsnį priimamam teismo procesiniam sprendimui dėl teismo nuosprendžio vykdymo metu kylančių abejonių ir neaiškumų pašalinimo ar pagal BPK 362 straipsnį priimamam teismo procesiniam sprendimui dėl su nuosprendžio vykdymu susijusių klausimų išsprendimo.

Įvertinęs byloje nustatytas aplinkybes, LVAT darė išvadą, kad esant neaiškumams dėl nuosprendžio turinio, kiek jis susijęs su pareiškėjui taikyta baudžiamojo poveikio priemone, nei VRK, nei administracinę bylą nagrinėjantis teismas negali aiškinti nuosprendyje vartotų sąvokų, nes tai yra baudžiamosios bylos dalykas. Todėl LVAT panaikino skundžiamą VRK sprendimą, kaip priimtą nesant pakankamo pagrindo, o kitą pareiškėjo skundo dalį atmetė, taip pat priteisė pareiškėjui dalies jo patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

2023 m. kovo 14 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eR-20-602/2023

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00026-2023-3

Procesinio sprendimo kategorija 5.3.2

[Prieiga internete](#)

Dėl papildomos galimybės balsuoti už kandidatą pakartotiniame balsavime sudarymo, teismui kandidato pašalinimą iš pakartotinio balsavimo pripažinus nepagrįstu

Byloje vertintas Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) sprendimo dalies, kuria, atsižvelgiant į LVAT sprendimą administracinėje byloje Nr. eR-20-602/2023, nuspręsta pakeisti ankstesnį VRK sprendimą dėl savivaldybių tarybų ir merų rinkimų pakartotinio balsavimo Anykščių rajono savivaldybėje, į pakartotinį balsavimą grąžinant iš jo pašalintą kandidatą K. T., laikant rinkėjus, 2023 m. kovo 14 d. balsavusius už D. Ž. ir S. O., nebalsavusiais bei sudarant jiems galimybę balsuoti 2023 m. kovo 15–16 d. ir pakartotinio balsavimo dieną – 2023 m. kovo 19 d., pagrįstumas ir teisėtumas.

Įvertinęs byloje nustatytas aplinkybes, LVAT konstatavo, kad šiuo atveju buvo būtinas teisinis vertinimas, ar balsuojant pirmą kartą balsų daugumą surinkusio kandidato, kuriam taikoma baudžiamojo poveikio priemonė ir kuris buvo pašalintas iš pakartotinio balsavimo, bet teismo tvarka tokį pašalinimą nuginčijo, teisių atkūrimas – teisinių prielaidų būti išrinktam pakartotinio balsavimo metu sudarymas, atitinka Rinkimų kodekse įtvirtintą teisinį reguliavimą, nepažeidžia kitų suinteresuotų subjektų teisių ir teisėtų interesų, susijusių su prarasta galimybe dalyvauti pakartotiniame balsavime.

Teisėjų kolegija pažymėjo, jog nors administracinėje byloje Nr. R-20-602/2023 vertintas poreikis pašalinti kilusius neaiškumus atvejais, jei rinkimų organizavimo institucijai kyla abejonių dėl pasyviosios rinkimų teisės įgyvendinimo ribojimų, nustatytų pagal BK nuostatas, negalima tvirtinti, kad VRK šioje byloje apskritai buvo

užkirstas kelias priimti sprendimus dėl kandidatų, gavusių daugiausia balsų balsuojant pirmą kartą, dalyvavimo pakartotiniuose rinkimuose. Konstitucinė VRK paskirtis organizuoti rinkimus turi būti aiškinama taip, kad ši institucija turi priimti objektyvius ir veiksmingus sprendimus dėl rinkimų organizavimo, atsižvelgdama į specifines konkrečiau atvejo aplinkybes. Be to, nors Rinkimų kodekso 81 straipsnio 6 dalies³ nuostatos teisinės situacijos, susijusios su kandidatų, kuriems taikoma baudžiamojo poveikio priemonė, nereglamentuoja, visais atvejais turi būti taikomi rinkimų principai, kurių esminiai pažeidimai yra savarankiški pagrindai teisei intervencijai į rinkimų rezultatus, siekiant konstitucinių vertybių apsaugos – pasyvosios ir aktyviosios rinkimų teisių įgyvendinimo laikantis lygiateisiškumo, skaidrumo, sąžiningumo ir teisėtumo principų, įtvirtintų Rinkimų kodekso 3 straipsnyje.

LVAT vertinimu, nagrinėtoje byloje susiklosčiusi ginčo situacija buvo susijusi su sklandiems rinkimams neįprastu faktiniu ir teisiniu kontekstu. Draudimas įgyvendinti pasyviąją rinkimų teisę, be teisėto pagrindo taikytas pirmąjį rinkimų turą laimėjusiam kandidatui, būtų reiškęs Konstitucijos 34 straipsnio 2 dalyje garantuojamos [pasyvosios rinkimų] teisės paneigimą. Nagrinėtu atveju VRK taikant teisę apsisprendus iki pakartotinių rinkimų dienos įstatymų nustatyta tvarka nesikreipti į Panevėžio apygardos teismą prašant išaiškinimo dėl nuosprendžio kandidatui K. T. taikyta baudžiamojo poveikio priemone nustatytų ribojimų apimtį, buvo sudarytos teisinės prielaidos šiam kandidatui įgyvendinti pasyviąją rinkimų teisę, t. y. teisėtai, remiantis Rinkimų kodekso 3 straipsnyje įtvirtintu teisingumo principu, kurio turinio sudėtinė dalis yra įstatymo viršenybės bei proporcingumo principai, taikytini atliekant viešojo administravimo funkcijas, atkurta kandidato ir už jį balsavusių rinkėjų balsų teisinė padėtis, buvusi iki teisės pažeidimo.

Šiuo aspektu teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, jog kandidato K. T. pasyvosios rinkimų teisės ribojimas susijęs su baudžiamosios atsakomybės sritimi, kurioje galioja *in dubio pro reo* (visos abejonės aiškinamos kaltinamojo naudai) principas, o pastarojo taikymą nagrinėtomis aplinkybėmis galėjo pateisinti abejonės dėl baudžiamojo poveikio priemonių taikymo.

LVAT atkreipė dėmesį, kad organizuodama rinkimus VRK privalo taikyti teisę užtikrindama *inter alia* (be kita ko) tinkamą rinkimų principų įgyvendinimą, todėl pastangos pašalinti pasyvosios rinkimų teisės pažeidimą, nors Rinkimų kodekse nėra įtvirtintų teisės normų, reglamentuojančių šią ekstraordinarinę situaciją, yra iš konstitucinės VRK paskirties organizuoti rinkimus kylančių šiai komisijai suteiktų įgaliojimų įgyvendinimo išraiška, kuria imtasi priemonių, kad būtų atkuriamas teisėtumas kalbant apie pasyviąją rinkimų teisę įgyvendinančio kandidato ir už jį balsavusių rinkėjų teisių apsaugą. Sprendimas dėl balsavusių asmenų pripažinimo nebalsavusiais, tokioje kaip šioje byloje susiklosčiusioje teisinėje padėtyje, kai pakartotiniai rinkimai jau buvo prasidėję, o į kandidatų sąrašą sugrąžintas balsuojant pirmą kartą balsų daugumą surinkęs ir neteisėtai pašalintas kandidatas, vertintinas kaip, nors ir neidealus, bet pagrįstas bandymas ištaisyti rinkimų organizavimo trūkumus ir tokiu būdu apsaugoti aktyviąją rinkimų teisę įgyvendinančių asmenų teises.

LVAT atmetė pareiškėjo politinės partijos Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų skundą bei priteisė trečiajam suinteresuotam asmeniui K. T. iš pareiškėjo patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

2023 m. kovo 23 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. R-27-463/2023

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00033-2023-1

Procesinio sprendimo kategorijos: 5.3; 5.7

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.3. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė apsigyventi Lietuvoje

8.3.1. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė laikinai gyventi Lietuvoje

Dėl kompetentingų institucijų pareigos vertinti prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, atsižvelgiant į aplinkybes, kurios galioja prašymo pateikimo metu

³ Jeigu įregistravusi kandidatą ar kandidatų sąrašą Vyriausioji rinkimų komisija nustato, kad tas kandidatas ar kandidatų sąrašas neatitinka šio straipsnio 4 ar 5 dalyje nustatytų reikalavimų, ji likus ne mažiau kaip 12 dienų iki rinkimų dienos panaikina to kandidato ar kandidatų sąrašo registravimą. Jeigu iki rinkimų liko mažiau kaip 12 dienų arba šio straipsnio 4 ar 5 dalyje nurodytos aplinkybės nustatomos po rinkimų, Vyriausioji rinkimų komisija sprendimą dėl kandidato ar kandidatų sąrašo registravimo panaikinimo priima po rinkimų dienos, bet ne vėliau kaip iki galutinių rinkimų rezultatų patvirtinimo dienos.

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – atsakovas, Departamentas) sprendimo, kuriuo atsisakyta pareiškėjui suteikti leidimą laikinai gyventi, teisėtumo ir pagrįstumo. Ginčytas sprendimas priimtas konstatavus, jog duomenys, kuriuos asmuo pateikė norėdamas gauti leidimą laikinai gyventi, neatitinka tikrovės, o darbdavys (toliau – Bendrovė) nevykdo ekonominės veiklos (2021 metais Bendrovė neturėjo jokių atsargų, pardavimo pajamų, ilgalaikio turto; turimo trumpalaikio turto suma sudarė 7 Eur; nuosavas kapitalas neigiamas). Be kita ko, buvo pažymėta, kad Bendrovė savo veiklą 2022 metais grindė sutartimis su UAB „Vladalsta“, kuri 2022 m. balandžio 21 d. buvo išregistruota, todėl spręsta, kad pareiškėjas bei Bendrovė pateikė atsakovui tikrovės neatitinkančius duomenis.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad atsakovas ginčytame sprendime pagrįstai nustatė, jog užsienietį priimančysis subjektas nevykdo ekonominės veiklos, o Bendrovės į bylos medžiagą pateikti įrodymai nelaikyti pakankamai, siekiant pagrįsti, kad Bendrovė iki 2022 m. liepos mėn. realiai vykdė veiklą.

Nustatęs, kad Bendrovė 2022 metais bendradarbiavo su naujai nuo 2022 m. balandžio 22 d. įsteigta UAB „Vladalsta“ (įmonės pavadinimas toks pats, kaip išregistruotos bendrovės), LVAT sprendė, jog ginčo sprendime nepagrįstai buvo nurodyta, kad pareiškėjas ir Bendrovė atsakovui pateikė neatitinkančius tikrovės duomenis ir kad šie duomenys nepatvirtina Bendrovės vykdomos veiklos. LVAT taip pat nurodė, kad prašymas išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje turi būti vertinamas, atsižvelgiant į prašymo pateikimo metu galiojusias aplinkybes. Tačiau ginčo sprendime padarytos išvados nepatvirtino, jog atsakovas įvertino būtent ginčo sprendimo priėmimo metu egzistavusią faktinę padėtį. Bendrovė nuo 2022 m. liepos mėn., t. y. pareiškėjo 2022 m. rugpjūčio 22 d. prašymo išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje pateikimo metu, vykdė veiklą, todėl, anot LVAT, negalima vienareikšmiškai teigti, jog atsakovo atlikto tyrimo metu buvo įvertintos visos aplinkybės, leidusios atsakovo ir pirmosios instancijos teismo nustatytais pagrindais priimti ginčo sprendimą. Pažymėta, jog abejonės taip pat sustiprino ir tai, kad Bendrovė plečia veiklą, priimant skundžiamą sprendimą (2022 m. spalio mėn.), joje dirbo 9 darbuotojai, iš kurių keletas užsieniečių, tačiau šios aplinkybės ginčo sprendime bei pirmosios instancijos teismo sprendime nebuvo plačiau išanalizuotos; į bylos medžiagą pateikti papildomi dokumentai (kasos pajamų orderiai) nebuvo įvertinti, nors jie turi reikšmės vertinant Bendrovės veiklą. Taip pat LVAT atkreipė dėmesį, jog aplinkybė dėl Bendrovės galbūt nevykdomos veiklos 2021 metais buvo svarbi ir galėjo (turėjo) būti įvertinta 2021 metais pareiškėjui teikiant prašymą Departamentui leisti pakeisti darbdavį, Bendrovei pateikus tarpininkavimo raštą, patvirtinantį, jog Bendrovė įsipareigojo pareiškėjui mokėti ne mažiau nei 750 Eur mėnesinį darbo užmokestį. Atsakovas, spręsdamas dėl šio prašymo, bei nustatęs, jog Bendrovė nevykdo veiklos, galėjo inicijuoti Leidimo panaikinimą Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 50 straipsnio 1 dalies 2 punkto pagrindu (kai paaiškėja, kad yra šio įstatymo 35 straipsnio 1 dalyje nustatyti pagrindai), bet tai nebuvo padaryta, taigi, darytina išvada, jog Bendrovės veikla 2021 metais atsakovui nekėlė abejonių.

Pareiškėjo apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, pareiškėjo skundas patenkintas, Departamento sprendimas panaikintas ir Departamentas įpareigotas iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje ir priimti naują sprendimą.

2023 m. kovo 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1510-492/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-05198-2022-2

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.1

[Prieiga internete](#)

8.6. Užsieniečių išvykimas iš Lietuvos Respublikos

8.6.2. Gražinimas į užsienio valstybę

Dėl lietuvių kilmės pažymėjimą siekiančių gauti užsieniečių teisės gyventi Lietuvos Respublikoje

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – atsakovas, Departamentas) sprendimų, kuriais pareiškėjai, kaip Lietuvos Respublikoje esantys trečiosios šalies piliečiai, įpareigoti per 20 dienų nuo sprendimų įteikimo dienos savanoriškai išvykti į užsienio valstybę, pasibaigus jų vizų galiojimui, teisėtumo ir pagrįstumo. Ginčo esmę sudaro klausimas, ar pareiškėjai, kaip užsieniečiai, kurie teisėtai būdami Lietuvos Respublikoje pateikė prašymus gauti lietuvių kilmę

patvirtinančius pažymėjimus siekiant įgyti lietuvių kilmės asmenų statusą, gali būti teisėtai ir pagrįstai įpareigoti išvykti iš Lietuvos Respublikos (išsiųsti iš jos) nelikus pirminio jų teisėto atvykimo į Lietuvos Respubliką pagrindo, t. y. nustojus galioti atitinkamoms vizoms.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjų skundą atmetė, sutikdamas su atsakovo pozicija, kad lietuvių kilmės pažymėjimas nesuteikia teisės atvykti į Lietuvos Respubliką ar būti joje, taip pat pažymėdamas, kad privalumų turintis lietuvių kilmės pažymėjimas patvirtina lietuvių kilmės asmens teisę supaprastinta tvarka įgyti Lietuvos Respublikos pilietybę ir kreiptis dėl leidimo nuolat arba laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje išdavimo.

Apžvelgęs nagrinėtu atveju aktualų teisinį reguliavimą, LVAT darė išvadą, kad pareiškėjai, kaip asmenys, siekiantys tinkamai įgyvendinti Konstitucijos 32 straipsnio 4 dalyje įtvirtintą specialaus subjekto konstitucinę galimybę apsigyventi Lietuvoje, turi pagal teisės aktuose nustatytus reikalavimus pateikti atitinkamus duomenis ir / ar kitaip tinkamai pagrįsti subjektyvų savo tautinės tapatybės (kilmės) supratimą, t. y. įrodyti, jog yra lietuviai Konstitucijos 32 straipsnio 4 dalies prasme. Vien subjektyvus asmens tautinės tapatybės (kilmės) supratimas, savęs laikymas lietuviu, negali būti pakankamu pagrindu tam, kad asmuo pagal Konstitucijos tiesioginio taikymo principą, kuris įtvirtintas Konstitucijos 6 straipsnio 1 dalyje, galėtų veiksmingai įgyvendinti Konstitucijos 32 straipsnio 4 dalyje įtvirtintą kiekvieno lietuvių galimybę apsigyventi Lietuvoje. Užsieniečių, siekiančių gauti lietuvių kilmės pažymėjimus būnant teisėtai atvykus į Lietuvos Respubliką su atitinkama galiojančia viza, galimybė pagal tiesiogiai taikomos Konstitucijos 32 straipsnio 4 dalį apsigyventi Lietuvoje, juo labiau pasibaigus vizos, su kuria jie atvyko, galiojimo terminui, saistoma ginčo atvejui aktualiuose teisės aktuose nustatytos sąlygos (reikalavimo) būti gavus ne tik lietuvių kilmę patvirtinantį pažymėjimą, bet ir tokio pažymėjimo turėjimu grindžiamą leidimą laikinai arba nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje. Pastarojo leidimo nereikėtų gavus Lietuvos Respublikos pilietybę supaprastinta tvarka lietuvių kilmę patvirtinančio pažymėjimo (ir kitos valstybės pilietybės atsisakymo ar neturėjimo) pagrindu. Pareiškėjų pradėta įgyvendinti Konstitucijos 32 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta kiekvieno lietuvių galimybė apsigyventi Lietuvoje nėra nepagrįstai ribojama iš žemesnės galios teisės aktų kylančiu reikalavimu, kad užsieniečių buvimas „lietuviais“ (asmenimis, nurodytais Konstitucijos 32 straipsnio 4 dalyje) būtų įstatymų nustatyta tvarka įrodytas, be kita ko, atitinkamais dokumentais ir patvirtintas jiems išduotais lietuvių kilmės pažymėjimais. LVAT sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad lietuvių kilmės pažymėjimas nesuteikia teisės atvykti į Lietuvos Respubliką ar būti joje.

Pareiškėjų apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2023 m. kovo 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1435-1188/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-07383-2022-0

Procesinio sprendimo kategorija 8.6.2

[Prieiga internete](#)

9. Prieglobstis

9.2. Pabėgėlio statuso suteikimas

Dėl religijos pakeitimo įrodymų vertinimo, sprendžiant užsieniečio prašymą suteikti prieglobstį

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – atsakovas, Departamentas) sprendimo, kuriuo prieglobsčio prašytojui nesuteiktas pabėgėlio statusas ir papildoma apsauga Lietuvos Respublikoje, teisėtumas ir pagrįstumas. Pareiškėjas savo prieglobsčio prašymą grindė aplinkybe, kad kilmės valstybėje jam kyla grėsmė dėl atsivertimo iš islamo į krikščionybę.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, pritardamas atsakovo padarytai išvadai, jog pareiškėjas neatitinka sąlygų pabėgėlio statusui ar papildomai apsaugai gauti. Teismas nustatė pareiškėjo pateiktų dokumentų trūkumus, todėl sprendė, kad atsakovo nustatytos faktinės aplinkybės dėl suklastoto krikšto liudijimo yra nepaneigtos. Teismas pareiškėjo pateiktų dokumentų nelaikė autentiškais ir vertino kaip neturinčius įrodomosios galios, atitinkamai vertino ir pateiktą krikšto vaizdo įrašą. Kaip prieštarigus teismas vertino pareiškėjo paaiškinimus dėl jo sumušimo.

LVAT pastebėjo, kad siekdamas išsklaidyti bet kokias likusias abejones dėl krikšto sertifikate ir paaiškinime, atsakant į Departamento užklausas, padarytų klaidų, pareiškėjas paprašė kilmės šalies laisvųjų metodistų bažnyčios atstovų papildyti / atnaujinti šiuos dokumentus ir konkrečiai nurodyti dokumentuose, jog tai yra pareiškėjas, pateikiant jo identifikacinį kodą, nuotrauką ir kitus duomenis. Pareiškėjas naujus rašytinius įrodymus

gavo tik po bylos išnagrinėjimo pirmosios instancijos teisme. Pastorius el. paštu informavo Departamentą apie susiklosčiusią situaciją ir pateikė paaiškinimą. Minėtame pranešime taip pat nurodyta, kad, esant poreikiui, pastorius gali pateikti savo tiesioginius paaiškinimus (Departamentui / teismui).

LVAT vertino, kad pareiškėjo prašymas dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo yra siejamas su patiriamu persekiojimu kilmės valstybėje dėl religijos pakeitimo, todėl religijos pakeitimas yra viena iš reikšmingų aplinkybių, kuri turi būti patikrinta visų tiek tyrimo Departamente metu, tiek pirmosios ir apeliacinės instancijos teismuose pateiktų dokumentų visumos kontekste, įvertinant papildomai pateiktų dokumentų autentiškumą, o, reikalui esant, pasikreipiant į šiuos dokumentus išdavusias institucijas / asmenis. Departamentas, ginčytame sprendime ištyręs aktualią kilmės šalies informaciją, iš esmės nustatė, kad asmenys toje šalyje, atsivertę iš islamo į krikščionybę, rizikuoja būti nužudytai. Taip pat atsivertę asmenys gali susidurti su sunkumais, kylančiais iš valstybės institucijų, tačiau pagrindinis visų problemų šaltinis įprastai yra bendruomenė ar šeimyna, ypač išplėstinės šeimos. Pasitvirtinus prieglobsčio prašyto religijos pakeitimo faktui, LVAT manymu, aktualu įvertinti persekiojimo grėsmės rimtumą iš nurodytų subjektų, ar prieglobsčio prašytojo kilmės šalyje už atsivertimą iš islamo į krikščionybę yra taikomos neproporcingos ar diskriminuojančios sankcijos, mirties bausmė, ar yra reali grėsmė patirti persekiojimą iš atskirų islamo bendruomenių.

Apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, pareiškėjo skundas patenkintas, Departamento sprendimas panaikintas ir Departamentas įpareigotas iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje.

2023 m. kovo 1 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1388-1188/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04468-2022-1

Procesinio sprendimo kategorijos: 9.2; 9.3

[Prieiga internete](#)

12. Mokesčiai, įmokos ir kiti privalomieji mokėjimai

12.4. Mokesčio permokos (skirtumo) grąžinimas (įskaitymas)

Dėl mokesčio skirtumo (permokos) deklaravimo ir tarpusavio įsipareigojimų suderinimo pripažinimo veiksmais, liudijančiais mokesčių mokėtojo siekį susigrąžinti (įskaityti) šį skirtumą (permoką)

Dėl senaties termino iki 2019 m. gruodžio 31 d. susidariusiam mokesčio skirtumui (permokai) grąžinti, kai prašymas mokesčių administratoriui pateikiamas po šios datos

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas mokestinis ginčas kilo dėl mokesčių administratoriaus 2020 m. kovo 19 d. sprendimo dalies, kuria atsakyta grąžinti pareiškėjui laikotarpiu nuo 2015 m. vasario 1 d. iki 2016 m. gruodžio 1 d. susidariusią (deklaruoatą) PVM permoką (skirtumą) (toliau – ginčo skirtumas). Toks sprendimas priimtas iš esmės konstatavus, jog pareiškėjas, 2020 m. sausio 20 d. pateikdamas prašymą grąžinti ginčo skirtumą, praleido prašymo pateikimo metu galiojusioje Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 87 straipsnio 13 dalyje nustatytą terminą, per kurį šis skirtumas galėjo būti grąžintas (įskaitytas). Mokestinį ginčą nagrinėjusios institucijos, įskaitant pirmosios instancijos teismą, tokį mokesčių administratoriaus sprendimą pripažino pagrįstu.

MAĮ 87 straipsnio 13 dalis, nustatanti laikotarpį, už kurį gali būti grąžinama (įskaitoma) mokesčio permoka (ginčo skirtumas), keitėsi – pagal bendrą taisyklę: (1) iki 2019 m. gruodžio 31 d. mokesčio permoka galėjo būti grąžinta (įskaityta), jeigu ji susidarė ne anksčiau kaip per einamuosius ir prieš juos einančius penkerius kalendorinius metus, skaičiuojamus atgal nuo prašymo pateikimo dienos; (2) nuo 2020 m. sausio 1 d. šis bendrasis terminas buvo sutrumpintas iki einamųjų ir trejų praėjusių kalendorinių metų.

Ginčo atveju mokesčių administratorius vadovavosi pareiškėjo prašymo pateikimo metu, t. y. nuo 2020 m. sausio 1 d., galiojusia MAĮ 87 straipsnio 13 dalimi.

Pareiškėjas nesutiko su tokia pozicija, be kita ko, nurodydamas, kad dar iki įsigaliojant aptariamam sutrumpintam terminui jis atliko veiksmus, liudijančius jo siekį susigrąžinti (įskaityti) ginčo skirtumą – šis skirtumas buvo nurodytas mokesčių administratoriui pateiktose 2015 metų ir 2016 metų PVM deklaracijose, be to, 2019 m. vasario 5 d. jis kreipėsi į mokesčių administratorių su prašymu dėl tarpusavio mokestinių prievolių suderinimo. Kitaip tariant, jis teigė, kad minėtų deklaracijų pateikimu ir (arba) prievolių suderinimu jis atliko MAĮ 87 straipsnio 13 dalies, galiojusios šių veiksmų atlikimo bei prašymo grąžinti ginčo skirtumą pateikimo metu, antrame sakinyje nurodytus veiksmus – „jei iki prašymo pateikimo mokesčių mokėtojas atlieka veiksmą,

liudijantį tai, kad jis žino apie mokesčio permokos buvimą ir siekia ją susigrąžinti (įskaityti), minėtas terminas skaičiuojamas nuo to veiksmo atlikimo dienos“.

Kaip pažymėjo išplėstinė teisėjų kolegija, iš šios nuostatos turinio matyti, jog įstatymų leidėjas, be kita ko, įtvirtino dvi kumuliacines, t. y. turinčias egzistuoti kartu, sąlygas – mokesčio mokėtojo atlikti veiksmai objektyviai turi liudyti tiek žinojimą apie susidariusią mokesčio permoką (skirtumą) (pirmoji sąlyga), tiek siekį susigrąžinti (įskaityti) šią permoką (skirtumą) (antroji sąlyga). Kitaip tariant, nepakanka vien mokesčio mokėtojo žinojimo apie turimą mokesčio permoką (skirtumą).

Išplėstinė teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, kad, išskyrus aiškiai teisės aktuose nurodytus atvejus, vien grąžintino (įskaitytino) mokesčio skirtumo (permokos) nurodymas mokesčio deklaracijoje pats savaime negali būti pripažintas veiksmu, reiškiančiu, kad mokesčio mokėtojas siekia jį susigrąžinti (įskaityti). Kitaip galėtų būti vertinama, jei su mokesčio deklaracijos pateikimu ir (ar) jos patikslinimu susijusios aplinkybės objektyviai patvirtina mokesčio mokėtojo siekį inicijuoti MAJ 87 straipsnyje nustatytas permokos (skirtumo) grąžinimo (įskaitymo) procedūras (pvz., po (patikslintos) mokesčio deklaracijos pateikimo prieš pat sueinant aptariamam naikinamajam terminui mokesčio mokėtojas nedelsdamas (per protingą terminą) pateikia prašymą grąžinti (įskaityti) deklaruotą permoką (skirtumą). Tuo tarpu paties mokesčių mokėtojo delsimas inicijuoti minėtas procedūras po atitinkamų deklaracijų pateikimo, kuris nėra nulemtas nuo jo valios nepriklausančių aplinkybių, kaip antai mokesčių administratoriaus atliekamo mokestinio patikrinimo, kilusio mokestinio ginčo ir pan., objektyviai neleidžia konstatuoti MAJ 87 straipsnio 13 dalies antrame sakinyje nurodyto siekio susigrąžinti mokesčio permoką (skirtumą) pateikiant atitinkamą deklaraciją.

Pasak LVAT, nagrinėtu atveju iš esmės analogiškai traktuotinas ir prašymo dėl tarpusavio mokestinių prievolių suderinimo pateikimas mokesčių administratoriui – nors tokio prašymo pateikimas gali būti vertinamas, be kita ko, kaip siekis sužinoti turimos (grąžintinos, įskaitytinios) mokesčio permokos (skirtumo) dydį, jis pats savaime negali būti kvalifikuojamas kaip aptariamoje MAJ nuostatoje nurodytas veiksmas, liudijantis mokesčio mokėtojo siekį susigrąžinti (įskaityti) šią permoką (skirtumą), nebent su tokio prašymu pateikimu susijusios objektyvios aplinkybės sudarytų pagrindą šią situaciją vertinti kitaip.

Tačiau nagrinėtu atveju pareiškėjas nenurodė jokių aplinkybių bei nepateikė jokių įrodymų, kurie objektyviai patvirtintų, kad, pateikiant deklaracijas bei minėtą prašymą, buvo siekiama inicijuoti MAJ 87 straipsnyje nustatytas procedūras.

Pareiškėjas, teigdamas, kad jis nepraleido termino ginčo skirtumui susigrąžinti, taip pat rėmėsi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 2, 38, 68, 87, 100, 132, 139, 140 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 40¹ straipsniu įstatymo (toliau – Pakeitimo įstatymas) 10 straipsnio 6 dalimi⁴.

Tačiau išplėstinė teisėjų kolegija vertino, kad šios dalies pirmas ir antras sakiniai taikomi tik su mokesčių apskaičiavimu ir (ar) perskaičiavimu susijusiems teisiniams santykiams, kaip antai nurodytiems MAJ 66 straipsnio 1 ir 2 dalyse – įstatymų leidėjo pasirinktos aptariamų Pakeitimo įstatymo nuostatų formuluotės neleidžia pripažinti, kad jos taikomos sprendžiant klausimus dėl mokesčio permokos (skirtumo) grąžinimo (įskaitymo), todėl pareiškėjo argumentai šiuo aspektu buvo pripažinti nepagrįstais.

Įvertinusi reikšmingą teisinį reguliavimą, išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad nagrinėtu atveju, t. y. kai prašymas sugrąžinti ginčo skirtumą buvo pateiktas po 2020 m. sausio 1 d., sprendžiant dėl pareiškėjo prašymo grąžinti (įskaityti) ginčo skirtumą, turėjo būti taikoma MAJ 87 straipsnio 13 dalis, skaitoma kartu su nuo 2020 m. sausio 1 d. galiojusia MAJ 68 straipsnio 1 dalimi, pagal kurią skirtumas (permoka) galėjo būti grąžintas už einamuosius ir trejus praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojamus nuo prašymo pateikimo dienos.

Išplėstinė teisėjų kolegija taip pat akcentavo, kad, be kita ko, trumpesnius mokesčių apskaičiavimo ir perskaičiavimo (senaties) terminus nustačiusių MAJ nuostatų įsigaliojimas po jų priėmimo ir viešo paskelbimo buvo atidėtas beveik 18 mėnesių. Todėl šių naujų (sutrumpintų) terminų teisei į PVM atskaitą realizuoti (PVM skirtumui susigrąžinti) taikymas, kai prašymas permoką grąžinti pateikiamas 2020 m. sausio 1 d. ar vėlesnę dieną,

⁴ Pakeitimo įstatymo 10 straipsnio 6 dalyje įtvirtinta: „Šio įstatymo 4 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 68 straipsnio nuostatos netaikomos tais atvejais, kai mokesčių mokėtojų mokestinės prievolės iki šio įstatymo 4 straipsnio įsigaliojimo jau buvo apskaičiuotos ir (ar) perskaičiuotos pagal iki šio įstatymo 4 straipsnio įsigaliojimo galiojusius mokesčių apskaičiavimo ir perskaičiavimo senaties terminus. Jeigu šio įstatymo 4 straipsnio įsigaliojimo metu mokesčių apskaičiavimo ir (ar) perskaičiavimo procedūros buvo pradėtos, tačiau nebaigtos, joms yra taikomi iki šio įstatymo 4 straipsnio įsigaliojimo galioję mokesčių apskaičiavimo ir perskaičiavimo terminai. Iki šio įstatymo 4 straipsnio įsigaliojimo pasibaigę senaties terminai neatnaujinami, jei tai nebuvo numatyta pagal iki šio įstatymo 4 straipsnio įsigaliojimo galiojusio Mokesčių administravimo įstatymo nuostatas“.

savaime nelemtų pagrindo konstatuoti Sąjungos teisės veiksmingumo, teisinio saugumo bei teisėtų lūkesčių apsaugos principų, taip pat iš Konstitucijos kylančių reikalavimų pažeidimo. Nauji terminai buvo nustatyti iš anksto, o pereinamojo laikotarpio nuostatomis atidėtas jų (terminų) įsigaliojimo laikotarpis buvo ne tik protingas, bet ir pakankamas atidžiam ir rūpestingam apmokestinamajam asmeniui pasiruošti būsimiems pasikeitimams ir, esant būtinybei, nustatyta tvarka pateikti prašymą dėl PVM permokos (skirtumo) grąžinimo (įskaitymo). Kitaip tariant, kaip pažymėjo išplėstinė teisėjų kolegija, nebuvo pagrindo teigti, kad trumpesnio senaties termino taikymas laikotarpiu nuo 2020 m. sausio 1 d. pateiktiems prašymams grąžinti (įskaityti) iki šios datos susidariusį PVM skirtumą lemia, jog yra paneigiama apmokestinamojo asmens iki nacionalinio reguliavimo pakeitimo turėta teisė į PVM atskaitą.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

Byloje yra pateikta dalies kolegijos narių atskiroji nuomonė.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2023 m. kovo 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1144-789/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02332-2020-7

Procesinio sprendimo kategorija 12.4

[Prieiga internete](#)

16. Teritorijų planavimas

16.2. Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentai

16.2.2. Detalieji planai

Dėl pareigos atlikti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūras iki detaliojo plano, numatančio šią veiklą, patvirtinimo

Dėl planavimo sąlygų galiojimo pasibaigimo ir naujų sąlygų išdavimo reikšmės sprendžiant dėl būtinybės atlikti pakartotinį strateginį pasekmių aplinkai vertinimą dėl rengiamo detaliojo plano

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimo patvirtinti detalųjį planą, kuriuo numatytas gatvės tiesimas. Pareiškėjai, be kita ko, laikėsi pozicijos, kad šis sprendimas dėl teritorijų planavimo dokumento tvirtinimo negalėjo būti priimtas neatlikus šios planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV) ir (ar) pakartotinių strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (toliau – ir SPAV) procedūrų. Pirmosios instancijos teismas vertino, kad ginčo atveju nei PAV, nei pakartotinis SPAV neturėjo būti atlikti.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi ginčui aktualias Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (toliau – PAV įstatymas), Statybos įstatymo ir Teritorijų planavimo įstatymo nuostatas, konstatavo, kad nei ginčo detaliojo plano rengimo pradžios (2014 metais), nei jo tvirtinimo metu (2020 metais) galioję įstatymai nenustatė planavimo organizatoriaus pareigos atlikti PAV atranką ir (ar) PAV, kai yra rengiamas toks, kaip ginčo, teritorijų planavimo dokumentas:

– laikotarpiu nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2017 m. spalio 31 d. galiojęs PAV įstatymo 3 straipsnis, kuris reglamentavo atvejus, kada turi būti atliekamas PAV, šį vertinimą siejo su leidimo vykdyti ūkinę veiklą išdavimu ir neminėjo teritorijų planavimo dokumentų, kurie (jei yra privalomi) sudaro tik prielaidas leidimui vykdyti atitinkamą ūkinę veiklą išduoti. LVAT vertino, kad, skirtingai nei pagal iki 2013 m. gruodžio 31 d. galiojusį teisinį reguliavimą, PAV atlikimas nebebuvo siejamas su teritorijų planavimo procesu;

– pozicijos, kad PAV procedūrų atlikimas yra siejamas su ūkinės veiklos leidimu, įstatymų leidėjas laikėsi ir vėliau – nuo 2017 m. lapkričio 1 d. įsigaliojusios PAV įstatymo redakcijos 3 straipsnio 3 dalis jau eksplicitiškai ir aiškiai įtvirtino, kad „atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo ir (ar) planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimas <...> turi būti atlikti iki įstatymuose įtvirtinto leidimo (statybą leidžiančio dokumento, leidimo naudoti žemės gelmių išteklius arba ertmes, taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo, taršos leidimo ir kitų įstatymuose nurodytų leidimų) išdavimo. Jeigu atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo ir (ar) poveikio aplinkai vertinimas neatlikti, leidimas neišduodamas.“

Šiomis aplinkybėmis LVAT pritarė pirmosios instancijos teismo pozicijai, kad minėtos PAV procedūros neprivalėjo būti atliktos iki ginčo detaliojo plano patvirtinimo.

Dėl planavimo sąlygų galiojimo pasibaigimo ir naujų sąlygų išdavimo po atliktos SPAV atrankos LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad nei Teritorijų planavimo įstatymas, nei Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintas Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas (toliau

– Aprašas; redakcija, su pakeitimais, įsigaliojusiais iki 2014 m. gruodžio 30 d.) eksplicitiškai nenustato pareigos tokiu atveju atlikti pakartotinę atranką. Be to, įvertinus aktualias šiam ginčui išspręsti teisės aktų nuostatas, nebuvo pagrindo daryti išvadą, kad vien ši aplinkybė (planavimo sąlygų galiojimo pasibaigimas ir naujų sąlygų išdavimas) savaime implikuotų pareigą atlikti SPAV procedūras.

Kaip pažymėjo LVAT teisėjų kolegija, vien pats naujų planavimo sąlygų išdavimas savaime nelemia nustatytosios apimties informacijos apie rengiamą planą ar programą turinio (Aprašo 14 p.), teritorijos, kurioje gali kilti plano ar programos įgyvendinimo pasekmių, savybių, galimo plano ar programos įgyvendinimo pasekmių aplinkai reikšmingumo pasikeitimų, taip pat savaime nedaro įtakos Aprašo 1 priede nurodytų planų ir programų įgyvendinimo pasekmių aplinkai reikšmingumo nustatymo kriterijams, kaip antai: planu sukuriama ūkinės veiklos pagrindų mastui (1.4 p.), poveikiui visuomenės sveikatai arba aplinkai (2.4 p.) ir kt. Reikalavimas atlikti pakartotinę SPAV atranką, be kita ko, siekiant užtikrinti pagrindinius SPAV tikslus (Aprašo 5 p.), galėtų būti pateisinamas jvykus reikšmingiems (esminiams) aplinkybių, su kuriomis siejamas vertinimas dėl SPAV atlikimo būtinumo (Aprašo 7 ir 13 p. bei 1 priedas), pasikeitimams. Tačiau nagrinėtu atveju pareiškėjas nenurodė minėto pobūdžio aplinkybių, kurios leistų daryti išvadą, kad privalėjo būti atlikta pakartotinė atranka.

LVAT pareiškėjo apeliacinį skundą atmetė.

2023 m. kovo 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-10-520/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02001-2020-0

Procesinio sprendimo kategorija 16.2.2

[Prieiga internete](#)

19. Registrai

19.1. Gyventojų registras

Dėl teisės vieno sutuoktinio prašymu panaikinti kito sutuoktinio gyvenamosios vietos deklaravimo duomenis

Byloje ginčas kilo dėl atsakovo Lazdijų rajono savivaldybės administracijos rašto, kuriuo netenkintas paraiškėjo, kaip vieno iš patalpų (gyvenamojo namo) savininkų, prašymas panaikinti tose patalpose galimai faktiškai negyvenančios jo sutuoktinės, tų patalpų bendrasavininkės, deklaruotos gyvenamosios vietos duomenis, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė.

LVAT teisėjų kolegija, pritardama pirmosios instancijos teismo sprendimo motyvams, pažymėjo, kad VĮ Registrų centro direktoriaus 2018 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. V-294 patvirtintų Gyvenamosios vietos deklaravimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 70 punkte, be kita ko, nurodyta, jog patalpos savininkas negali prašyti naikinti savo, sutuoktinio ir savo ar sutuoktinio nepilnamečių vaikų gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų, išskyrus atvejus, kai vaikų gyvenamoji vieta teismo nustatyta su kitu sutuoktiniu. Ši nuostata tiek, kiek joje imperatyviai pabrėžiama „negali prašyti“, ginčo atveju aiškintina kaip reiškianti, kad vienas sutuoktinis be kito sutuoktinio sutikimo (prašymo) negali vienašališkai teikti prašymą naikinti savo ir sutuoktinio gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų tol, kol jie yra sutuoktiniai, t. y. jų santuoka nėra nutraukta įstatymų nustatyta tvarka. Taigi, vieno sutuoktinio ir bendrasavininko gyvenamosios vietos deklaravimo naikinimas kito sutuoktinio bendrasavininko prašymu jiems bendrosios jungtinės nuosavybės teise priklausančiame gyvenamajame name pagal Taisyklių 70 punktą negalimas. Taisyklių 70 punkte nustatytas teisinis reguliavimas, kuriuo ginami sutuoktinio interesai, yra imperatyvus, todėl negali būti kitaip aiškinamas ir taikomas pagal pareiškėjo skunde bei apeliaciniame skunde nurodomas sutuoktinės negyvenimo sodyboje ar išvykimo gyventi į kitą valstybę aplinkybes.

Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad Taisyklių 68 punkte yra sukonkretinti deklaravimo duomenų naikinimo atvejai. Vienas tokių atvejų siejamas su teismo sprendimu, nustatant, kad deklaravimo duomenys naikinami, jeigu „yra įsiteisėjęs teismo sprendimas dėl gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų panaikinimo“ (Taisyklių 68.7 p.). Taigi pareiškėjas, kaip patalpų bendrasavininkas, teigiantis, kad daug metų faktiškai iširusi jo santuoka, sutuoktinė galimai gyvena kitoje valstybėje, tačiau toliau deklaruoja gyvenamąją vietą toje patalpoje, kurioje gyvenamąją vietą deklaravęs pareiškėjas, gali bendrąja įstatymu nustatyta teismo tvarka siekti to rezultato, kuris numatytas Taisyklių 68.7 papunktyje. Jei įsiteisėtų teismo sprendimas dėl gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų panaikinimo, kaip numatyta Taisyklių 68.7 papunktyje, šie duomenys būtų panaikinti vykdant įsiteisėjusį teismo sprendimą.

Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2023 m. kovo 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-145-1188/2023

Teismo proceso Nr. 3-62-3-01261-2021-9

Procesinio sprendimo kategorijos: 3.2; 3.3; 19.1; 19.4; 41

[Prieiga internete](#)

20. Civilinė atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų

20.5. Kiti su civiline atsakomybe susiję klausimai

20.5.1. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių asmenų skundų dėl žalos atlyginimo už netinkamas kalinimo sąlygas nagrinėjimas

Dėl teisės į tinkamas kalinimo sąlygas vertinimo, kai nacionaliniai teisės aktai nereglamentavo vienam asmeniui turinčio tekti minimalaus gyvenamojo ploto normos Laisvės atėmimo vietų ligoninėje

Apžvelgiamu atveju ginčas kilo dėl neturtinės žalos, kurią pareiškėjas kildino iš to, kad jam nuo 2019 m. birželio 13 d. iki 2021 m. liepos 29 d. atliekant laisvės atėmimo bausmę Laisvės atėmimo vietų ligoninėje (toliau – LAVL) nebuvo užtikrintas tinkamas gyvenamosios patalpos plotas, atlyginimo.

Pirmosios instancijos teismas, nurodytu aspektu nenustatęs neteisėtų LAVL ir jos darbuotojų veiksmų, pareiškėjo skundą atmetė.

Atsižvelgusi į ginčui aktualų laikotarpį, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad byloje taikytinos Taisyklių⁵ ir Įsakymo⁶ nuostatos. Taisyklių (redakcija, galiojusi nuo 2018 m. spalio 20 d. iki 2020 m. sausio 21 d.) 11^{1.4} punkte nustatyta, jog iki Laisvės atėmimo vietų modernizavimo programoje, patvirtintoje Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 740, nurodytų projektų įgyvendinimo vienam asmeniui tenkantis minimalus gyvenamųjų patalpų plotas LAVL palatose negali būti mažesnis kaip 5,1 kv. m. Įsakymo (redakcija, galiojusi nuo 2020 m. vasario 6 d. iki 2021 m. rugsėjo 31 d.) 2.4 punkte įtvirtinta, kad iki Laisvės atėmimo vietų modernizavimo programos, patvirtintos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 740, numatytų projektų įgyvendinimo vienam asmeniui tenkantis minimalus plotas tardymo izoliatoriaus ir areštinės kameroje negali būti mažesnis kaip 7 kv. m – LAVL palatose (išskyrus socialinės globos ir priežiūros sektoriaus patalpas – 5 kv. m).

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas ginčo laikotarpiu buvo laikomas LAVL Socialinės globos sektoriuje gyvenamojoje patalpoje, kurios plotas 10,15 kv. m ir joje įrengtos 2 miegamosios vietos. Taigi, LVAT teisėjų kolegija priėjo prie išvados, kad nuo 2019 m. birželio 13 d. iki 2020 m. sausio 21 d. pareiškėjui nebuvo užtikrinta pagal Taisyklių 11^{1.4} punktą turėjusi tekti minimali 5,1 kv. m gyvenamojo ploto norma, kadangi jam teko 5,075 kv. m, tačiau taikant nuo 2020 m. vasario 6 d. įsigaliojusio Įsakymo 2.4 punkto nuostatas pareiškėjo teisė į tinkamas kalinimo sąlygas (5 kv. m ploto normą) LAVL Socialinės globos sektoriuje buvo užtikrinta nuo 2020 m. vasario 6 d. iki 2021 m. liepos 29 d.

Kadangi nacionaliniai teisės aktai nereglamentavo vienam asmeniui turinčio tekti minimalaus gyvenamojo patalpų ploto LAVL nuo 2020 m. sausio 22 d. iki 2020 m. vasario 5 d., o šiuo laikotarpiu EŽTK nuostatos (EŽTT bylose suformuotas aiškinimas, jog 3 kv. m daugiavietėse kameroje yra minimalus standartas) nebuvo pažeistos, teisėjų kolegija sprendė, kad nėra pagrindo konstatuoti pareiškėjo teisių pažeidimo šiuo laikotarpiu. Nors LVAT praktikoje išaiškinta, kad dvejopa LAVL paskirtis, t. y. sveikatos priežiūros ir laisvės atėmimo bausmių vykdymo, lemia, jog ji turi atitikti ir sveikatos priežiūros įstaigoms, ir laisvės atėmimo bausmę vykdančioms patalpas įstaigoms keliamus reikalavimus, teisėjų kolegija pažymėjo, kad šiuo atveju nėra jokio pagrindo vadovautis pareiškėjo apeliaciniame skunde nurodytos Higienos normos HN 47:2011⁷ 18 punktu, pagal kurį daugiavietėse palatose turi būti ne daugiau kaip 4 lovos (išskyrus intensyviosios terapijos ir reanimacijos palatas-sales,

⁵ Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 194 patvirtintos Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

⁶ Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2020 m. vasario 5 d. įsakymas Nr. V-31 „Dėl didžiausio laisvės atėmimo vietų įstaigose leidžiamų laikyti asmenų skaičiaus ir minimalaus ploto, tenkančio vienam asmeniui, nustatymo“.

⁷ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. V-737 patvirtinta Lietuvos higienos norma HN 47:2011 „Asmens sveikatos priežiūros įstaigos: bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“.

hemodializės palatas-sales), o minimalus plotas 1 lovai palatoje – 7 kv. m, nes ginčo santykiams jis netaikytinas (Higienos normos HN 47:2011 4 p.⁸).

Pareiškėjo apeliacinis skundas tenkintas iš dalies, pakeičiant pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priteisiant pareiškėjui iš atsakovo neturtinės žalos atlyginimą pinigais bei procesines palūkanas.

2023 m. kovo 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. TA-339-1047/2023

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00566-2022-7

Procesinio sprendimo kategorija 20.5.1

[Prieiga internete](#)

21. Valstybės tarnautojo statuso įgijimas, pasikeitimas, praradimas ir atsakomybė

21.2. Tarnybinės nuobaudos

Dėl jungimosi prie duomenų bazių su tarnyba susijusiais tikslais

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Departamentas) įsakymo, kuriuo pareiškėjai paskirta tarnybinė nuobauda – griežtas papeikimas – pagrįstumo ir teisėtumo. Ginčo tarnybinė nuobauda paskirta už tai, kad pareiškėja 2020 m. sausio–2021 m. balandžio mėnesiais 41 kartą neteisėtai prisijungė prie Nusikalstamumo analizės informacinės sistemos (toliau – IS) nomenklatūrinių bylų bei jose atliko veiksmus „Bylos peržiūra“.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjos skundą – panaikino ginčytą įsakymą, konstatavęs, kad pareiškėja nepadarė tarnybinio nusižengimo, atsakovas neįrodė pareiškėjos neteisėtų veiksmų bei kaltės, be pagrindo reikalavo, kad kiekvienam pareiškėjos prisijungimui prie IS būtų gautas atskiras pavedimas ar užduotis.

Remdamasis bylos duomenimis, LVAT nustatė, kad pareiškėja buvo Departamento Imuniteto skyriaus viršininkė, turinti aukščiausio lygio duomenų naudotojo prieigą prie įslaptintos informacijos. Imuniteto skyriaus veiklos specifiška suponuoja šio skyriaus viršininko pareigą organizuoti skyriaus darbą, kad būtų pasiekti skyriaus veiklos tikslai, ir kartu teisę savo iniciatyva imtis veiksmų, reikalingų šiems tikslams pasiekti. Imuniteto skyriaus nuostatai bei skyriaus viršininko pareigybės aprašymas suteikė pareiškėjai teisę teisės aktų nustatyta tvarka gauti iš Departamento ir įstaigų struktūrinių administracijos padalinių, valstybės, savivaldybės institucijų ir įstaigų, kitų fizinių ir juridinių asmenų informaciją, dokumentus, kitus daiktus ir duomenis, reikalingus Imuniteto skyriaus funkcijoms vykdyti, naudotis visomis kriminalinės žvalgybos veiklos subjektams suteiktomis teisėmis, atlikti kriminalinės žvalgybos ir ikiteisminio tyrimo veiksmus, naudotis Departamento informacinėmis sistemomis ir registrais.

LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad aktualūs teisės aktai nenumatė reikalavimo pareiškėjai kiekvienu konkrečiu atveju gauti Departamento direktoriaus nurodymą, tyrimo iniciatoriaus ar kito asmens leidimą peržiūrėti duomenis, reikalingus tarnybinėms funkcijoms vykdyti. Todėl pareiškėja turėjo teisę be papildomo pavedimo, užduoties ar leidimo peržiūrėti bet kokius dokumentus, jei tai buvo susiję su tarnybos tikslais, uždaviniais ir funkcijomis. Departamentas nepateikė įrodymų, kad pareiškėja prie IS jungėsi ir duomenis peržiūrėjo priešingais tarnybai tikslais.

LVAT atmetė Departamento apeliacinį skundą.

2023 m. kovo 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-230-552/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02829-2021-9

Procesinio sprendimo kategorija 21.2

[Prieiga internete](#)

22. Kiti su valstybės tarnyba susiję klausimai

22.7. Kiti su valstybės tarnyba susiję klausimai

⁸ Šios higienos normos 7–9, 18, 19, 23, 26, 29, 30, 32–34, 40, 45–50 punktų nuostatos taikomos tik naujai statomoms ir (ar) rekonstruojamoms asmens sveikatos priežiūros įstaigoms. Rekonstruojant asmens sveikatos priežiūros įstaigų statinius, higienos normos reikalavimai taikomi tik rekonstravimo metu pertvarkomoms statinio dalims.

Dėl statutinio pareigūno tarnybos rotuojamose pareigose pratęsimo laikotarpio

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Lietuvos policijos generalinio komisaro rezoliucijos, kuria pritarta rotacijos komisijos siūlymui pratęsti pareiškėjo tarnybą trumpesniam nei 5 metų laikotarpiui, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, jog įstatymų leidėjas Vidaus tarnybos statute centrinės statutinės įstaigos vadovui suteikė diskrecijos teisę pareigūno einamas pareigas pratęsti trumpesniam nei 5 metų laikotarpiui.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog Vidaus tarnybos statuto 32 straipsnio 2 dalyje yra įtvirtintas 5 metų tarnybos laikotarpis naujai į rotuojamas pareigas paskirtam pareigūnui, o šio statuto 32 straipsnio 3 dalyje aptariami atvejai, kai 32 straipsnio 2 dalyje įtvirtintas tarnybos rotuojamose pareigose laikotarpis eina į pabaigą, t. y. kokie siūlymai ir sprendimai galimi atsižvelgiant į pareigūno tarnybos rezultatus per vertinimo laikotarpį. Vidaus tarnybos statuto 32 straipsnio 3 dalies 1 punktu centrinės statutinės įstaigos vadovui suteikiama diskrecijos teisė pratęsti tarnybos rotuojamose pareigose laikotarpį ne ilgiau kaip 5 metams, nenumatant pareigos tokį laikotarpį pratęsti konkrečiam terminui – būtent 5 metams. Todėl LVAT darė išvadą, kad aptariamam atveju Lietuvos policijos generalinis komisaras, vadovaudamasis nustatytu teisiniu reguliavimu, realizavo Vidaus tarnybos statute įtvirtintą diskrecijos teisę – pratęsė pareiškėjo tarnybos einamose rotuojamose pareigose laikotarpį tiek, kiek buvo reikalinga užtikrinant policijos sistemos efektyvumo tobulinimo interesą.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2023 m. kovo 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-73-463/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02678-2021-1

Procesinio sprendimo kategorija 22.7

[Prieiga internete](#)

29. Nacionalinių, Europos Sąjungos ir užsienio institucijų finansinė parama

29.3. Paraiškų administravimas

29.1.1. Paraiškų priėmimas, vertinimas ir paramos išmokėjimas

Dėl kvietime teikti paraišką nurodytos fondo lėšų sumos sumažinimo

Byloje spręstas ginčas, kilęs dėl Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (toliau – Ministerija) įsakymo, kuriuo pareiškėjo paraiška pripažinta tinkama finansuoti, tačiau jai neskirtas finansavimas iš Sporto rėmimo fondo, nes fonde nebuvo pakankamai lėšų, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad kvietime nurodytos preliminarios sumos negalėjo sukurti teisėto pagrindo manyti, kad visa Sporto rėmimo fondo suma bus paskirstyta būtent kvietimu arba kad visiems projektams, kurie įvertinti kaip tinkami finansuoti, lėšų tikrai pakaks.

Remdamasis Sporto įstatymo nuostatomis, pagal kurias sportas finansuojamas iš valstybės biudžeto lėšų, skirstomų per Sporto rėmimo fondą ir skiriamų įgyvendinti sporto projektams, o Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamų sporto projektų finansavimo tvarkos aprašą, Sporto rėmimo fondo lėšų paskirstymo proporcijas ir Sporto rėmimo fondo administravimui skirtų lėšų dalį nustato Vyriausybė, LVAT darė išvadą, kad Ministerija iš Sporto rėmimo fondo lėšų gali projektams finansuoti paskirstyti tiek lėšų, kiek šiam tikslui numatyta atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme. Nagrinėtu atveju iki 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-102 preambulės, 1, 2, 3, 9, 10, 11, 14, 20 straipsnių ir 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 priedų pakeitimo įstatymo Nr. XIV-430 (toliau – Pakeitimo įstatymas) priėmimo Ministerijai buvo numatyta didesnė valstybės biudžeto lėšų suma, tačiau vėliau ši suma buvo sumažinta, taigi Ministerija, laikydamasi finansinės drausmės, galėjo tik iš dalies finansuoti veiklas, nurodytas kvietime. Vien aplinkybė, jog kvietime buvo numatyta didesnė lėšų suma, nei buvo realiai skirta, negalėjo pareiškėjui sukelti teisėtų lūkesčių, kad finansavimas jo pateiktam projektui bus būtinai skiriamas. Pareiškėjas iš kvietimo galėjo kildinti tik tokius teisėtus lūkesčius, kad tinkamai parengęs paraišką galės dalyvauti konkurse ir pagal įvertinimo balą eilės tvarka galės pretenduoti į finansavimą iš Sporto rėmimo fondo lėšų, tačiau tik tokia apimtimi, kiek šiam tikslui bus numatyta lėšų 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2023 m. kovo 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-313-552/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02023-2021-5

Procesinio sprendimo kategorija 29.1.4

[Prieiga internete](#)

Taip pat žr. 2023 m. kovo 1 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-125-1188/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02095-2021-4

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

29.9. Kiti su nacionalinių, Europos Sąjungos ir užsienio institucijų finansine parama susiję klausimai

Dėl „įprastų rinkos sąlygų“ vertinimo įsigyjant patentinės paraiškos licenciją

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl VŠĮ Lietuvos verslo paramos agentūros (toliau – Agentūra) sprendimo, kuriuo pareiškėjo patentinės licencijos įsigijimo išlaidos pripažintos netinkamomis finansuoti, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, nustatęs, kad patentinės paraiškos licencijos įsigijimo išlaidos neatitiko 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (toliau – Reglamentas) 25 straipsnio 3 dalies d punkto nuostatų⁹. Tokią išvadą pirmosios instancijos teismas darė atsižvelgęs į tai, kad patentinės licencijos įsigijimo susitarimas buvo sudarytas ne tokiomis įprastinėmis rinkos sąlygomis, kurioms esant galimas įsigijimo išlaidų finansavimas, pareiškėjo patirtos patento įsigijimo išlaidos nebuvo patvirtintos, be to, pareiškėjas įsigijo atitinkamos sutartos apimties teises naudoti patentą (išliekant licencijato nuosavybės teisėms į patentą), todėl pareiškėjas neįrodė įsigijęs patentą, kurio įsigijimo išlaidas Agentūra buvo įsipareigojusi finansuoti.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas įsigijo Europos patento paraiškos licenciją iš motininės įmonės Groupe Renouveasu Habitat International, kuri yra minėto patento teisių turėtojas ir 100 proc. pareiškėjo įmonės akcijų valdytojas. Agentūrai buvo pateiktas patentinės paraiškos licencijos įsigijimo iš patronuojančios įmonės išlaidų pagrįstumo patvirtinimas pagal patentinių patikėtinių Hautier IP pažymą ir įmonės Groupe Renouveau Habitat International licencijuoto apskaitininko raštą dėl finansinės atskaitomybės nematerialaus turto eilutėje nurodytos sumos atitikties patento sukūrimui skirtoms išlaidoms, taip pat finansų konsultantų įmonės „Mazars“ vertinimo ataskaitą. Agentūra skundžiamu sprendimu nepripažino patentinės paraiškos licencijos įsigijimo išlaidų tinkamomis finansuoti, kadangi nebuvo užtikrinta sandorio dėl patentinės paraiškos licencijavimo tarp patronuojančiosios ir patronuojamosios įmonių atitiktis rinkos kainai bei rinkos sąlygų laikymuisi pagal Reglamento 25 straipsnio 3 dalies d punktą bei Europos Komisijos 2019 m. birželio 17 d. išaiškinimą dėl šio punkto taikymo, ypač tuo aspektu, kad pateikta finansų konsultantų įmonės „Mazars“ ataskaita negali būti laikoma nepriklausomu vertinimu dėl visų ataskaitoje atliktų skaičiavimų pagrindimo užsakovo Groupe Renouveau Habitat International pateiktais duomenimis.

LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, Europos Komisijos 2019 m. birželio 17 d. pateiktas Reglamento 25 straipsnio 3 dalies d punkto taikymo išaiškinimas, kad išorės šaltiniu paprastai yra laikomas su pareiškėju nesusijęs savarankiškas subjektas, nėra visiškai vienareikšmis ginčo atveju tiek, kiek suteikia Agentūrai tam tikrą nuožiūros (administracinės diskrecijos) laisvę atsakingai ir argumentuotai vertinti ginčui reikšmingas faktines aplinkybes pagrindžiančius įrodymus, susijusius su pareiškėjo patentinės paraiškos licencijos įsigijimo iš patronuojančios įmonės išlaidų atitikties rinkos kainai patvirtinimu pagal Hautier IP pažymą bei įmonės Groupe Renouveau Habitat International licencijuoto apskaitininko raštą, taip pat finansų konsultantų įmonės „Mazars“ vertinimo ataskaitą.

⁹ Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros tinkamos finansuoti išlaidos priskiriamos prie konkrečios mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros kategorijos ir yra išlaidos pagal sutartis vykdomiems moksliniams tyrimams, žinioms ir patentams, perkamiems arba įsigijamiems pagal licenciją iš išorės šaltinių įprastomis rinkos sąlygomis, taip pat konsultavimo ir lygiaverčių paslaugų, naudojamų vien projektui, išlaidos.

Įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes, LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad pareiškėjo argumentai dėl Hautier IP pažymos bei įmonės Groupe Renouveau Habitat International licencijuoto apskaitininko rašto, nesant taikytai atvirai, skaidriai ir nediskriminacinei konkurencinio pardavimo procedūrai, savaime nepatvirtina ir negali patvirtinti patentinės paraiškos licencijos rinkos kainos. Skundžiamas Agentūros sprendimas nepripažinti patentinės paraiškos licencijos įgijimo išlaidų tinkamomis finansuoti priimtas pareiškėjui pateiktais dokumentais nepagrindus patentinės paraiškos licencijos rinkos kainos, o patentinės licencijos įsigijimo susitarimas nagrinėtu atveju nebuvo sudarytas įprastinėmis rinkos sąlygomis, kurioms esant galimas įsigijimo išlaidų finansavimas. Byloje nesant duomenų, leidžiančių argumentuotai paneigti skundžiamo sprendimo pagrindą sudarančią Agentūros poziciją, kad esant nepriklausomam rinkos kainos vertinimui, turėtų būti įvertinti nepriklausomi duomenys, vertinant bent kelis tos ūkio srities analogiškus sandorius, LVAT darė išvadą neturintis pagrindo pritarti pareiškėjo pozicijai, kad ginčo atveju iš motininės įmonės įsigytos patentinės paraiškos licencijos rinkos kainos ekspertinis vertinimas „Mazars“ vertinimo ataskaitoje laikytinas tinkamu pagrįsti tokios patentinės paraiškos licencijos įsigijimo išlaidų finansavimo atitiktį Reglamento 25 straipsnio 3 dalies d punkto reikalavimui.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2023 m. kovo 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1354-1188/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00712-2020-7

Procesinio sprendimo kategorija 29.9

[Prieiga internete](#)

34. Tabako ir alkoholio kontrolė

34.1. Tabako kontrolė

Dėl informacijos, kuria skatinama įsigyti įrenginį, skirtą vartoti tabako gaminius, traktavimo kaip paslėptos tabako gaminių reklamos

Byloje ginčas kilo dėl Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento 2019 m. birželio 13 d. nutarimo (toliau – Nutarimas), kuriame Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas (toliau – Departamentas, atsakovas) konstatavo, kad pareiškėjas UAB „Philip Morris Baltic“ (toliau – Bendrovė, pareiškėjas) skleidė paslėptą tabako gaminių reklamą, tuo pažeidė Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 17 straipsnio 1 dalį, ir pareiškėjui už minėtą pažeidimą buvo paskirta 2 100 Eur bauda, teisėtumo ir pagrįstumo.

Nutarime buvo konstatuota, kad Bendrovė, demonstruodama „IQOS“ elektroninių įrenginių (toliau – Prietaisai) atvaizdus, pavadinimus, prekių ženklus „IQOS“, kuris registruotas klasėje, susijusioje su tabako gaminiais, nurodydama Prietaisų naudojimo privalumus, informuodama apie kainas ir kainų nuolaidas, informuodama apie Prietaisų įsigijimo ir grąžinimo sąlygas, siūlydama išbandyti Prietaisus nemokamai, nurodydama informaciją apie Prietaisų pardavimo vietas, teikdama komercinio pobūdžio informaciją apie Prietaisus ant Bendrovės Lietuvos Respublikos rinkoje platinamų cigarečių pakelių, rūkymo vietoje, siūsdama informaciją apie Prietaisus fiziniams asmenims, didino Prietaisų žinomumą, skatino vartotojus Prietaisus įsigyti ir naudoti. Nutarime pažymėta, jog, įvertinus tai, kad vienintelė Prietaisų naudojimo paskirtis yra kaitinamojo tabako gaminių vartojimas, Bendrovė, suklaidindama reklamos vartotojus dėl tikrojo informacijos pateikimo tikslo, teikdama minėtą informaciją apie Prietaisus, pateikė informaciją apie Bendrovės platinamus tabako gaminius, skatino juos įsigyti ir vartoti, tokiu būdu pateikė paslėptą tabako gaminių reklamą.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė.

Pareiškėjas apeliaciniame skunde nurodė, kad skundžia tas pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis, kuriuose pripažinta, kad informacija yra paslėpta tabako reklama, nors joje nėra pateikta jokių nuorodų į tabaką, tabako gaminius ar rūkymą.

LVAT pažymėjo, kad, kaip nurodyta pareiškėjo skleistoje informacijoje, IQOS yra tabako kaitinimo sistema. Pareiškėjas apeliaciniame skunde taip pat pažymėjo ir byloje nebuvo ginčo dėl to, kad Prietaisas yra įrenginys, skirtas kaitinti tabako gaminius. Kitaip tariant, Prietaisas yra įrenginys, skirtas vartoti tabako gaminius. Taigi informacija, kuria skatinama įsigyti įrenginį, skirtą vartoti tabako gaminius, kartu skatinama įsigyti ir tabako gaminius, kurie kaitinami įrenginyje ir tokiu būdu vartojami. Todėl skleidžiant informaciją apie Prietaisą, kartu paslėptai yra skleidžiama ir informacija apie tabako gaminius, kurie yra vartojami naudojant Prietaisą. Vartotojui, susidomėjusiam įrenginiu, skirtu vartoti tabako gaminius, atskleidžiama ir informacija apie tabako gaminius, o

vartotojui, jau žinančiam apie šio įrenginio paskirtį, tokia informacija yra primenama apie šio įrenginio naudojimą (t. y. tabako gaminių vartojimą). Taigi pareiškėjas, skleisdamas informaciją, skatinančią įsigyti Prietaisą, paslėptai skleidė informaciją apie tabako gaminius, pateikdamas informaciją, skatinančią įsigyti ir vartoti tabako gaminius, taip, kad galėjo suklaidinti reklamos vartotojus dėl šios informacijos pateikimo tikrojo tikslo (sudarydamas įspūdį, kad yra reklamuojamas ne tabako gaminyje), o tai atitinka paslėptos tabako gaminių reklamos apibrėžimą, įtvirtintą Įstatymo 2 straipsnio 23 dalyje.

Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija darė išvadą, kad Nutarime pagrįstai konstatuota, jog pareiškėjas, skleisdamas informaciją apie Prietaisą (t. y. įrenginį, skirtą vartoti tabako gaminius), skatinančią Prietaisą įsigyti, skleidė informaciją, skatinančią įsigyti ir vartoti tabako gaminius, taip pažeisdamas paslėptos tabako gaminių reklamos draudimą, įtvirtintą Įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje.

Pirmosios instancijos teismas apžvelgiamoje byloje apskųstame sprendime nurodė, jog sutinka su pareiškėjo argumentu, kad vien tik Prietaiso ir prekės ženklo išstatymas prekybos vietoje, nors ir prekybos vietoje, kurioje prekiaujama tabako gaminių, nepateikiant jokios papildomos informacijos, kuri gali suklaidinti reklamos vartotojus dėl šios informacijos pateikimo tikrojo tikslo, neatitinka Įstatymo 2 straipsnio 23 dalyje numatyto paslėptos tabako gaminių reklamos apibrėžimo. Todėl teismas pašalino iš Nutarimo 3.2.1 punkte suformuluotą kaltinimą.

Remdamasi ABTĮ 144 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į tai, kad atsakovas šioje byloje nepateikė apeliacinio skundo, LVAT teisėjų kolegija Nutarimo 3.2.1 punkto, kurį pirmosios instancijos teismas pašalino iš Nutarimo, teisėtumo iš naujo nevertino.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmetas. Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2023 m. kovo 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-14-629/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02670-2019-0

Procesinio sprendimo kategorija 34.1

[Prieiga internete](#)

34.2. Alkoholio kontrolė

Dėl nealkoholinio alaus reklamos

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento (toliau – Departamentas) nutarimo „Taikyti ekonomines sankcijas UAB „Kalnapilio-Taurė grupė“ už Alkoholio kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) pažeidimus“, kuriuo nutarta skirti pareiškėjui 2 896 Eur baudą, teisėtumo ir pagrįstumo.

Nutarime konstatuota, kad pareiškėjas, rinkai pateikęs panašaus prekinio apipavidalinimo alkoholinį alų „Tauras Tradicinis“ ir nealkoholinį alų pažeidė Įstatymo 29 straipsnio 1 dalį, t. y. netiesiogiai skleidė draudžiamą alkoholio reklamą.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė. Pareiškėjas apeliaciniame skunde teigė, kad pirmosios instancijos teismas neteisingai aiškino ir taikė ginčo teisinius santykius nustatantį reglamentavimą.

Įstatymo 2 straipsnio 10 dalyje pateiktas alkoholio reklamos apibrėžimas: „bet kuria forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija, susijusi su įmonių komercine, ūkine bei finansine veikla, kuria skatinama įsigyti ir (ar) vartoti alkoholio produktus“. Įstatymo 29 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikoje alkoholio reklama draudžiama. To paties straipsnio 2 dalyje nurodyta, kas nelaikoma reklama.

Teisėjų kolegija, įvertinusi Departamento ir pirmosios instancijos teismo nustatytas aplinkybes, teiginius ir argumentus, kuriais grindžiama tai, kad pareiškėjas, reklamuodamas nealkoholinį alų „Tauras Tradicinis“ nealkoholinis“, netiesiogiai reklamavo alkoholinį alų „Tauras Tradicinis“, nustačiusi, kad nei Įstatymas, nei kiti ginčo teisinius santykius reglamentuojantys teisės aktai nedraudžia nealkoholinių produktų reklamos, darė išvadą, kad Departamentas, priešingai nei konstatavo pirmosios instancijos teismas, visgi nepagrindė (neįrodė), kad pareiškėjas, reklamuodamas nealkoholinį alų „Tauras Tradicinis“ nealkoholinis“, skleidė informaciją, skatinančią įsigyti ir vartoti alkoholinį alų „Tauras Tradicinis“, t. y. netiesiogiai reklamavo alkoholinį alų „Tauras Tradicinis“.

Teisėjų kolegija, taikydama pirmojo įspūdžio efekto ir vidutinio vartotojo kriterijus nealkoholiniam alui kaip savarankiškai produkcijai, kuri Lietuvos rinkoje jau yra gerai žinoma ir vidutinio vartotojo atpažįstama, darė išvadą, kad vien Departamento detalai aprašyti nealkoholinio alaus „Tauras Tradicinis“ nealkoholinis“ ir

alkoholinio alaus „Taurus Tradicinis“ skardinių apipavidalinimo, dizaino, užrašų panašumai, alkoholinio alaus „Taurus Tradicinis“ reklamos tematikos tęstinumas nealkoholinio alaus „Taurus Tradicinis nealkoholinis“ reklamoje, nepaneigus aplinkybių, kad pareiškėjas gamina ir parduoda nealkoholinį alų „Taurus Tradicinis nealkoholinis“ ir kad pareiškėjas reklama siekė reklamuoti būtent nealkoholinį alų „Taurus Tradicinis nealkoholinis“, *per se* (savaiame) nepagrindžia to, kad dėl šių panašumų reklamuojant nealkoholinį alų „Taurus Tradicinis nealkoholinis“ buvo netiesiogiai didinamas pareiškėjo gaminamo ir platinamo alkoholinio alaus „Taurus Tradicinis“ žinomumas. Teisėjų kolegijos vertinimu, Departamentas nutarime dėstomos priešingos pozicijos nepagrindė jokiais objektyviais įrodymais, apsiribojęs tik hipotetiniu teiginiu, kad pareiškėjui, reklamuojant nealkoholinį alų „Taurus Tradicinis nealkoholinis“, kartu buvo reklamuojamas ir alkoholinis alus „Taurus Tradicinis“. Byloje neįrodyta, kad vidutinio vartotojo turimos vartojimo patirtys yra susiformavusios tik alkoholinio alaus (nagrinėtu atveju – „Taurus Tradicinis“) atžvilgiu. Todėl nėra pakankamo pagrindo teigti, jog vidutiniam vartotojui pamačius nealkoholinį alų „Taurus Tradicinis nealkoholinis“, jo reklamą kyla asociacijos apie alkoholinį alų „Taurus Tradicinis“. Neįrodyta ir tai, kad vidutinis vartotojas tokiu būdu netiesiogiai buvo skatinamas įsigyti ir vartoti būtent alkoholinį produktą – alkoholinį alų „Taurus Tradicinis“.

Teisėjų kolegija, įvertinusi į bylą pateiktą vaizdo įrašą, kuriame reklamuotas nealkoholinis alus „Taurus Tradicinis nealkoholinis“, neturėjo pagrindo konstatuoti, kad šiame vaizdo įrašė būtų skleista informacija, skatinanti įsigyti ar vartoti alkoholinį alų „Taurus Tradicinis“.

Teisėjų kolegija vertino, kad Departamento nutarimas savo turiniu prieštarauja aukštesnės galios teisės aktui (šiuo atveju – Įstatymui), jis pripažintas neteisėtu. Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas tenkintas.

2023 m. kovo 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-237-968/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00756-2021-6

Procesinio sprendimo kategorija 34.2

[Prieiga internete](#)

41. Kiti ginčai viešojo administravimo srityje

Dėl higienos normos, susijusios su apšvietimo reikalavimais, aiškinimo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC) Vilniaus departamento administracinio akto, kuriuo atsisakyta pareiškėjui išduoti leidimą-higienos pasą, dalies, susijusios su apšvietimu, priimto laikantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 patvirtintos Lietuvos higienos normos HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ VI skyriaus „Apšvietimo reikalavimai“ (toliau – Higienos norma HN 21:2017) 48.3 punkto.

Higienos normos HN 21:2017 48 punkte nustatyti natūralaus apšvietimo reikalavimai. Higienos normos HN 21:2017 48.3 punkte nustatyta, kad jei mokymo klasės ar mokymo kabineto plotis yra didesnis kaip 6 m, natūralus apšvietimas turi būti iš abiejų patalpos pusių.

Byloje nebuvo ginčo, kad visose klasėse natūralus apšvietimas yra iš abiejų pusių: vienoje pusėje yra langai, kitoje pusėje yra stiklinės durys, pro kurias praeina natūralus apšvietimas, ateinantis iš mokyklos stiklinio stogo. NVSC Vertinimo pažymoje ši faktinė situacija įvertinta kaip natūralaus apšvietimo įrengimas tik iš vienos pusės.

Higienos normoje HN 21:2017 nėra įtvirtintos šioje higienos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys. Sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 24 d. įsakymu Nr. 277 patvirtinta Lietuvos higienos norma HN 98:2014 „Natūralus ir dirbtinis darbo vietų apšvietimas. Apšvietos mažiausios ribinės vertės ir bendrieji matavimo reikalavimai“ (toliau – Higienos norma HN 98:2014), kurios 9 punkte įtvirtintos šioje higienos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys (Natūralus apšvietimas – dangaus skliauto tiesioginė arba atspindėta šviesa. Šoninis natūralus apšvietimas – natūralus apšvietimas per išorinėse pastato sienose įrengtus langus. Kombinuotas natūralus apšvietimas – bendras viršutinis natūralus apšvietimas ir šoninis natūralus apšvietimas. Viršutinis natūralus apšvietimas – natūralus apšvietimas per stogę, sienose prie lubų įrengtus langus ar peršviečiamas lubas). Higienos normoje HN 98:2014 įtvirtintos sąvokos ir jų apibrėžtys padėjo aiškinti nagrinėtoje byloje taikytiną Higienos normą HN 21:2017, būtent jos 48.3 punktą.

Vertinant nagrinėtą situaciją spręsta, kad klasėse yra įrengtas natūralus apšvietimas iš abiejų patalpos pusių – šoninis natūralus apšvietimas ir kombinuotas natūralus apšvietimas, toks apšvietimo įrengimas atitinka

Higienos normą HN 21:2017, būtent jos 48.3 punktą. Teisėjų kolegija nurodė, kad priešingas atsakovo vertinimas neatitinka minėtų teisės normų. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad atsakovo vertinimas grindžiamas kategorijomis (tiesioginis, netiesioginis natūralus apšvietimas), kurios nėra įtvirtintos nei teisės akte, kuriuo buvo remiamasi, nei panašius santykius reglamentuojančiame teisės akte. Akcentuota ir tai, kad atsakovo dokumentų, kurie buvo priimti kartu su skundžiamu aktu (Natūralaus apšvietimo tyrimo protokolas), turinys patvirtino, kad šio protokolo formoje yra nurodytos natūralaus apšvietimo rūšys, kurios yra apibrėžtos Higienos normoje HN 98:2014 (šoninis, viršutinis, kombinuotas), šios sąvokos atsispindi ir pačiame tyrimo protokole. Tačiau atsakovas, aiškindamas ir taikdamas Higienos normą HN 21:2017 nagrinėtai situacijai, darė tai nepasitelkdamas minėtų teisinio pobūdžio argumentų, o vadovavosi bendro pobūdžio svarstymais.

Akcentuota ir tai, kad Natūralaus apšvietimo tyrimo protokole klasėse nustatytas natūralios apšvietos koeficientas yra žymiai aukštesnis, negu tai yra būtina pagal Higienos normą HN 21:2017. Taigi šiuo požiūriu nebuvo pagrindo tvirtinti, kad natūralaus apšvietimo reikalavimai buvo pažeisti.

Atsakovo priimtas skundžiamas aktas (dalyje dėl apšvietimo reikalavimų) vertintas kaip neteisėtas iš esmės, savo turiniu prieštaraujantis aukštesnės galios teisės aktams, todėl panaikintas.

2023 m. kovo 30 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-242-602/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02447-2021-5

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTJ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl teisės skųsti už neskelbtinos informacijos kontrolę atsakingos institucijos atsakymą

Pareiškėjas kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Lietuvos radijo ir televizijos komisijos (toliau – Komisija) raštą, kuriuo buvo atsakyta į pareiškėjo prašymą paneigti tam tikrus teiginius, ir įpareigoti Komisiją paneigti dezinformaciją, paskelbiant, kad Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komiteto ir kitų Jungtinių Tautų sutartinių organų išvados ir kiti sprendimai yra teisiškai privalomi.

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą, motyvuodamas tuo, kad ginčijamas raštas nesukėlė pareiškėjui teisinių pasekmių, o įgaliojimus ginti viešąjį interesą patvirtinančių įrodymų pareiškėjas su skundu nepateikė.

Atskirąjį skundą išnagrinėjusi LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 5 dalyje asmens teisė kreiptis į už neskelbtinos informacijos kontrolę atsakingą instituciją su motyvuotu prašymu atlikti tyrimą, priimti sprendimą ir taikyti objektyviai būtinas poveikio priemones neskelbtinos informacijos paskelbimo ir (ar) skleidimo atveju nėra siejama su to asmens teisių ir (ar) teisėtų interesų pažeidimu. Pagal šią teisės normą, teisei paduoti prašymą atlikti tyrimą atsirasti pakanka asmens manymo, kad viešosios informacijos rengėjas ir (ar) skleidėjas paskelbė ir (ar) paskleidė galbūt neskelbtiną informaciją. Toje pačioje įstatymo nuostatoje nurodyta ir tai, kad asmuo gali skųsti priimtą sprendimą arba minėtos institucijos neveikimą, paduodamas motyvuotą skundą Vilniaus apygardos administraciniam teismui ABTJ nustatyta tvarka.

Teisėjų kolegija pažymėjo, jog pareiškėjas prašyme aiškiai nurodė savo manymą, kad reportaže nurodytas buvusio Lietuvos Respublikos teisingumo ministro teiginys, kad: „Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komiteto (JTŽTK) išvados nėra griežtai teisiškai privalomos“, yra neskelbtina informacija – dezinformacija. Iš pareiškėjo ginčijamo rašto turinio skundo priėmimo stadijoje nebuvo galimybės nustatyti, kad Komisija pareiškėjo pateiktą prašymą vertino ne kaip prašymą ištirti viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo paskelbtos ir (ar) paskleistos informacijos atitiktį Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje išvardytiems neskelbtinos informacijos tipams. Aplinkybė, kad Komisija, atlikusi tyrimą ir nustačiusi, jog buvo paskelbta neskelbtina informacija, galbūt negalėtų taikyti tų poveikio priemonių, kurių pageidauja pareiškėjas (t. y.

įpareigoti Lietuvos radiją ir televiziją atsiprašyti, paskelbti dezinformacijos paneigimą ir pan.), neleidžia daryti išvados, jog pareiškėjas neturi teisės paduoti skundą dėl ginčo rašto.

LVAT tenkino pareiškėjo atskirąjį skundą, panaikino pirmosios instancijos teismo nutartį ir pareiškėjo skundo priėmimo klausimą perdavė nagrinėti iš naujo.

2023 m. kovo 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-117-520/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-10185-2022-4

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

Dėl Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos statuso

Pareiškėjas asociacija „Lietuvos prekyvietės ir turgavietės“ kreipėsi į teismą, prašydamas laikyti Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos (toliau – Taryba) valdybos posėdį neteisėtu ir panaikinti jo protokolą.

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą, kaip nenagrinėtiną teismų administracinio proceso tvarka, motyvuodamas tuo, kad skundžiamas protokolas nesukelia pareiškėjui teisinių pasekmių.

Vadovaudamasi Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo bei Vyriausybės 2008 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. 740 patvirtintais Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos nuostatais, atskirąjį skundą išnagrinėjusi LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad Taryba nėra priskirta prie subjektų, kurie yra įgalioti atlikti viešąjį administravimą. Todėl pareiškėjo keliamas ginčas nepatenka į viešojo administravimo srities ginčų kategoriją. Šiuo atveju pareiškėjo reikalavimai kildinami ne iš administracinių, o iš privatinų teisinių santykių, kurie priskirti bendrosios kompetencijos teismui.

LVAT atmetė pareiškėjo atskirąjį skundą konstatavęs, jog pirmosios instancijos teismas, atsisakydamas priimti pareiškėjo skundą, nors ir kitais argumentais, tačiau priėmė iš esmės teisėtą ir pagrįstą nutartį.

2023 m. kovo 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-84-602/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-08963-2022-5

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

Taip pat žr. 2023 m. kovo 15 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-110-1188/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-09257-2022-2

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

43.5.6. Kai teismo žinioje yra byla dėl ginčo tarp tų pačių ginčo šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu

Dėl teisės teikti skundą iš naujo, neįsiteisėjus nutarčiai, kuria skundas laikytas nepaduo tu

Pareiškėjas kreipėsi į teismą, prašydamas: 1) panaikinti Šiaulių miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) tarybos 2022 m. liepos 7 d. sprendimu Nr. T-285 patvirtinto Žemės nuomos mokesčio ir priedo už valstybinės žemės nuomą ir naudojimą apskaičiavimo, mokėjimo ir apskaitos tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 8.2 papunkčio dalį arba įpareigoti Savivaldybę panaikinti pareiškėjo ginčijamą Aprašo 8.2 papunkčio dalį ar kitaip suformuluoti papunkčio tekstą, kad jis nepažeistų bendrijų narių, tarp jų – pareiškėjo, kaip metalinių garažų eksploatavimo bendrijos nario, teisių į valstybės garantuotą neterminuotą valstybinės žemės naudojimą garažams laikyti ir eksploatuoti; 2) įpareigoti Savivaldybę pataisyti Aprašo nuostatas, susijusias su metalinių garažų eksploatavimo bendrijų žemės nuomos mokesčio mokėjimu, atsižvelgiant į Vyriausybės 1999 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 260 patvirtintų Naudojamų valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos taisyklių 2.2 papunktį.

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą, motyvuodamas tuo, kad ankstesne nutartimi pareiškėjo skundas ir patikslinti skundai, kuriuose buvo keliami analogiški reikalavimai, buvo laikomi nepaduo tais, pareiškėjui neištaisius trūkumų. Nustatęs, kad pareiškėjo atskirasis skundas nagrinėjamas Lietuvos

vyriausiajame administraciniame teisme, pirmosios instancijos teismas sprendė, jog šiuo atveju teismo žinioje buvo byla dėl ginčo tarp tų pačių ginčo šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu.

Atskirąjį skundą išnagrinėjusios LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, šiuo konkrečiu atveju nutartis pareiškėjo skundą ir patikslintus skundus laikyti nepaduotais neužkerta kelio pareiškėjui teikti naują skundą administraciniam teismui, nelaukiant, kol minėta nutartis įsiteisės. Pareiškėjas, siekdamas veiksmingos savo teisių gynybos, galėjo paduoti naują skundą teismui ir nelaukdamas LVAT sprendimo dėl jo atskirojo skundo. Pirmosios instancijos teismas, iš esmės paneigdamas pareiškėjo teisę kreiptis į teismą, skundžiamoje nutartyje neteisingai nusprendė, kad ankstesne nutartimi nusprendus pareiškėjo skundą ir patikslintus skundus laikyti nepaduotais, pareiškėjui padavus skundą šioje byloje, yra pagrindas atsisakyti priimti skundą ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 6 punkto pagrindu. LVAT teisėjų kolegija pabrėžė, kad byla pagal pareiškėjo anksčiau teiktą patikslintą skundą nebuvo iškelta, todėl negalėjo būti vertinama, kad šiame teisme jau yra byla dėl ginčo tarp tų pačių ginčo šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu. Be to, skundžiamoje nutartyje pirmosios instancijos teismas tinkamai nenustatė ir nepagrindė, kad aptariamose bylose buvo keliamas tapatus ginčas, neatsižvelgė į tai, kad ankstesnėje administracinėje byloje nustatyti pareiškėjo skundo trūkumai buvo būtent dėl pareiškėjo skundo reikalavimų.

LVAT tenkino pareiškėjo atskirąjį skundą, panaikino pirmosios instancijos teismo nutartį ir perdavė pareiškėjo skundo priėmimo klausimą nagrinėti iš naujo.

2023 m. kovo 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-77-520/2023

Teismo proceso Nr. 3-64-3-02471-2022-6

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.6

[Prieiga internete](#)

49. Reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymas

Dėl reikalavimo užtikrinimo priemonės – nutraukti užsieniečio išsiuntimo į kilmės valstybę veiksmus – taikymo nesant išnagrinėtam užsieniečio prieglobsčio prašymui

Apžvelgiamoje byloje buvo sprendžiamas klausimas dėl užsieniečio prašymo taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę – įpareigoti Valstybės sienos apsaugos tarnybą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nutraukti veiksmus dėl užsieniečio išsiuntimo į kilmės valstybę iki įsigalios sprendimas dėl jo pateikto prieglobsčio prašymo.

Byloje nustatyta, kad Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas) 2022 m. rugpjūčio 8 d. priėmė sprendimą nutraukti prieglobsčio prašymo nagrinėjimą. 2023 m. vasario 22 d. užsienietis pateikė Migracijos departamentui prašymą dėl jo prieglobsčio prašymo nagrinėjimo atnaujinimo. Minėtos aplinkybės patvirtino, kad užsieniečio pirminis prieglobsčio prašymas šiuo metu nėra išnagrinėtas, todėl jis laikytinas prieglobsčio prašytoju.

Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) 22¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad teisę likti Lietuvos Respublikos teritorijoje įgyja į Lietuvą atvykę užsieniečiai, kurie yra prieglobsčio prašytojai. Pagal Įstatymo 125 straipsnio 4 dalį sprendimas dėl prieglobsčio prašytojo grąžinimo į užsienio valstybę ar įpareigojimo užsieniečiui išvykti iš Lietuvos Respublikos nepriimamas tol, kol nagrinėjamas jo pateiktas prašymas suteikti prieglobstį pagal šio Įstatymo IV skyrių. Konstatuota, jog iš nurodyto teisinio reguliavimo matyti, kad užsienietis negali būti grąžinamas į kilmės šalį, kol nėra išnagrinėtas jo prieglobsčio prašymas. Taigi šiuo atveju nesant išnagrinėtam užsieniečio prieglobsčio prašymui, jo prašoma taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę – įpareigoti Valstybės sienos apsaugos tarnybą nutraukti veiksmus dėl užsieniečio išsiuntimo į kilmės valstybę iki įsigalios sprendimas dėl jo pateikto prieglobsčio prašymo – yra perteklinė.

Teisėjų kolegija netenkino užsieniečio prašymo taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę.

2023 m. kovo 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1518-492/2023

Teismo proceso Nr. 4-45-3-00080-2023-1

Procesinio sprendimo kategorija 49

[Prieiga internete](#)

